محیط زیست

شهر لک‌لک‌های جهان کجاست؟

روستای «دره‌تفی» واقع در ۱۵ کیلومتری غرب شهر مریوان در استان کردستان، به دلیل میزبانی سالانه از هزاران لک‌لک مهاجر سفید، شهرتی جهانی یافته است و به درستی عنوان «روستای لک‌لک‌ها» را یدک می‌کشد.

این روستا فراتر از یک جاذبه گردشگری، به عنوان دومین زیستگاه بزرگ لک‌لک‌های مهاجر در جهان شناخته می‌شود و نمادی زنده از همزیستی مسالمت‌آمیز و عمیق میان انسان‌ها و طبیعت است.

روستای دره‌تفی در حال حاضر به یک قطب اکوتوریسم در غرب ایران تبدیل شده است. اصلی‌ترین جاذبه، مشاهده لانه‌های لک‌لک‌هاست که اغلب روی پشت‌بام منازل، دکل‌ها یا تیرهای برق ساخته شده‌اند. این تصویر، عمق اعتماد میان طبیعت و انسان را به نمایش می‌گذارد.

اوج بازدیدها همزمان با حضور لک‌لک‌ها از بهمن ماه به بعد است که این امر به رونق اقتصادی فصلی منطقه کمک شایانی می‌کند.

دره‌تفی در منطقه خوش آب و هوای مریوان، نزدیک به دریاچه زریوار قرار دارد. این نزدیکی به منابع آبی، اهمیت آن را برای پرندگان مهاجر دوچندان می‌کند. لک‌لک‌ها معمولاً از بهمن ماه مسیر مهاجرت طولانی خود را آغاز کرده و دره‌تفی را به عنوان یکی از ایستگاه‌های حیاتی خود انتخاب می‌کنند. این منطقه به دلیل پناه‌دادن به پرندگان در مسیر مهاجرت میان آفریقا و اروپا، نقشی کلیدی در اکوسیستم پرندگان مهاجر ایفا می‌کند.

همزیستی دیرینه انسان و پرنده

مهم‌ترین ویژگی دره‌تفی، رابطه منحصربه‌فرد ساکنان روستا با این پرندگان است. این رابطه یک پدیده نوظهور نیست، بلکه ریشه در سنت‌ها و فرهنگ مردم منطقه دارد. همان‌طور که اهالی قدیمی روستا اظهار کرده‌اند، حضور لک‌لک‌ها یک امر قدیمی است و نسل‌هاست که مردم کردستان از پدران و مادران خود درباره این میهمانان شنیده‌اند و به حضور آن‌ها احترام گذاشته‌اند.

مردم کردستان، به‌ویژه در این روستا، لک‌لک‌ها را نه مزاحم، بلکه میهمانان عزیز خود می‌دانند و با رعایت ملاحظات لازم، امکان لانه‌سازی و رشد جوجه‌ها را فراهم می‌کنند. این احترام متقابل، دره‌تفی را به یک مدل موفق از اکوتوریسم اخلاقی تبدیل کرده است.

حفاظت و ثبت ملی

اهمیت اکولوژیکی و فرهنگی این زیستگاه آن قدر برجسته بوده که اقدام‌های حفاظتی رسمی نیز در مورد آن صورت گرفته است.

زیستگاه لک‌لک‌ها در روستای دره‌تفی مریوان با شماره ۱۲۳۶ در فهرست میراث طبیعی ملی ایران به ثبت رسیده است. این ثبت رسمی، حمایت‌های قانونی بیشتری را برای حفظ این منطقه فراهم می‌آورد. ثبت شدن این زیستگاه در فهرست میراث طبیعی ملی نشان‌دهنده رسمیت یافتن ارزش زیست‌شناختی آن است. این ثبت معمولاً شامل محدودیت‌هایی برای ساخت‌وسازهای مخرب یا تغییر کاربری اراضی در اطراف لانه‌ها می‌شود تا توازن طبیعی حفظ شود.

زیستگاه لک‌لک سفید مهاجر

لک‌لک سفید پرنده‌ای است که برای زمستان‌گذرانی به مناطق گرم‌تر مهاجرت می‌کند. دره‌تفی مریوان به عنوان یک توقفگاه، منابع ضروری را برای پرندگان فراهم می‌آورد. نزدیکی به تالاب‌ها و دشت‌های مرطوب اطراف مریوان (از جمله نزدیکی به دریاچه زریوار)، دسترسی به منابع غذایی غنی مانند دوزیستان، حشرات بزرگ و ماهی‌های کوچک را میسر می‌کند. این تغذیه برای بازیابی انرژی پرندگان پیش از ادامه مسیر به سمت مناطق گرم‌تر (مانند آفریقا) حیاتی است.

محیط روستایی و پذیرش انسان‌ها، پناهگاهی امن در برابر شکارچیان طبیعی در طول مسیر مهاجرت را فراهم می‌آورد.

فرهنگ محلی و پذیرش

میهمان‌نوازی مردم در این منطقه یک سنت ریشه‌دار است. مردم محلی نه‌تنها آسیب نمی‌رسانند، بلکه اغلب در حفاظت و حتی کمک به پرندگان زخمی یا جوجه‌هایی که از لانه افتاده‌اند، فعالانه مشارکت می‌کنند. این رفتار نه تنها یک عمل اخلاقی، بلکه بخشی از هویت فرهنگی منطقه کردستان است که بر طبیعت‌دوستی تأکید دارد.

آیا نسل جدید پرندگان را خواهند دید؟

شکار؛ زخم کهنه بر طبیعت ایران

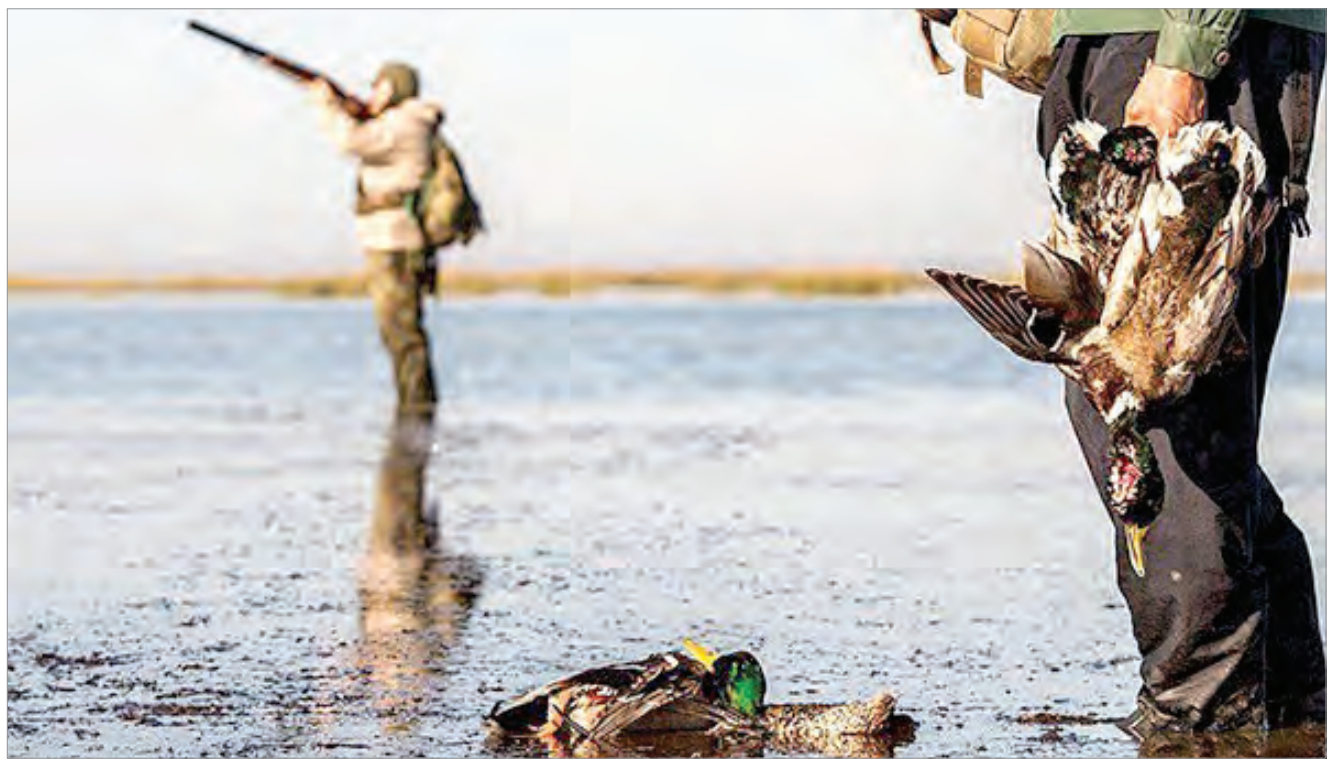

فائزه مجردیان | شکار پرندگان برای بسیاری از مردم نوار ساحلی در زمره یک سنت خانوادگی است؛ رسمی به‌جا مانده از پدران و پدربزرگ‌ها! مستند «آزادی» هم این واقعیت را به‌شکلی ملموس روایت می‌کند. در میانه مستند، سازندگان به پیرمردی می‌رسند که خودش و نسل‌های پیش از او دامگاه‌دار بوده‌اند. پیرمرد اما با همان لهجه شیرین مازندرانی می‌گوید: «اون موقع ما دوما داشتمی... اگه اون موقع کرس داشتمی، ای شما پرنده نبینی». او در واقع اشاره می‌کند به تفاوت شیوه‌های شکار در گذشته و امروز؛ زمانی که صید، سنتی‌تر و همراه با رعایت آداب و محدودیت‌ها انجام می‌شد و خبری از ابزارهای صنعتی و نگاه صرفاً سودجویانه نبود. اگر امکانات و روش‌های امروزی آن زمان وجود داشت، چه‌بسا نسل امروز، بسیاری از این پرندگان را نمی‌دید.

در سال‌های اخیر، با تلاش فعالان محیط زیست و نهادهای مسئول، اقدام‌هایی برای کنترل وضعیت انجام شده؛ از جمله ممنوعیت بازار فروش پرندگان که دو سال پیش به اجرا درآمد. با این حال، به نظر می‌رسد ممنوعیت به‌تنهایی نتوانسته اثر تعیین‌کننده‌ای داشته باشد؛ چرا که به گفته برخی اهالی، شکار همچنان ادامه دارد و دامگاه‌ها همچنان فعال‌اند.

برای آشنایی با چرخه شکار و عواملی که به تداوم آن دامن می‌زنند و دلایلی که با وجود قوانین هنوز خبر از ادامه صید پرنده‌ها می‌دهند، به سراغ مسعود محمدی، مدیر انجمن حمایت از پرندگان مهاجر مازندران رفتیم؛ شخصی که تجربه زیسته‌اش می‌تواند تصویری نزدیک‌تر از واقعیت شکار، انگیزه‌ها و امکان تغییر نگاه انسان به طبیعت را پیش روی ما بگذارد.

من هم شکارچی بودم

مسعود محمدی، مدیر انجمن حمایت از پرندگان مهاجر مازندران، روایتش را از جایی شروع می‌کند که خودش هم در سوی دیگر ماجرا ایستاده بوده است.

او به ما می‌گوید: «حدود ۲۰ سال پیش من هم مثل بسیاری از مردم منطقه شکارچی بودم. آن زمان شکار بخشی عادی از زندگی‌ام بود، اما مجموعه‌ای از اتفاق‌ها موجب شد نگاهم به شکار تغییر کند. سال ۸۵ دچار یک بیماری مغزی شدم و حتی توان بیرون رفتن از خانه را نداشتم. پس از گذراندن دوره بیماری، یک روز هنگام رفت‌وآمد در محدوده دامگاه چشمم به غازی افتاد که پایش شکسته و تیر خورده بود، یک لحظه دلم برایش سوخت و حس کردم باید کاری برایش انجام بدهم».

محمدی ادامه می‌دهد: «غاز زخمی را به خانه بردم و حدود یک ماه از آن مراقبت کردم تا پای شکسته‌اش ترمیم شود. در این مدت، واکنش اطرافیان بیشتر با سرزنش یا پیشنهاد فروش پرنده همراه بود، اما حاضر به این کار نشدم. وقتی حالش بهتر شد، آن را به دامگاه برگرداندم و رها کردم. به جرئت می‌توانم بگویم لذتی که آن روز تجربه کردم هیچ‌وقت در شکار تجربه نکرده بودم».

به گفته محمدی، این تجربه ساده مسیر زندگی‌اش را طوری تغییر داد که از آن روز شکار را برای همیشه کنار گذاشت و به جای آن، حمایت از پرندگان را به صورت جدی دنبال کرد؛ مسیری که به‌تدریج شکل جمعی پیدا کرد و به فعالیت‌های سازمان یافته در حوزه حفاظت از پرندگان مهاجر رسید. او و دوستانش از سال ۱۳۸۶ تاکنون به‌صورت داوطلبانه در این زمینه فعالیت می‌کنند.

کاهش شکار، نتیجه کاهش پرندگان است

از نظر محمدی وضعیت امروز شکار نسبت به قبل کمتر است، اما دلیلش بیش از هر چیز ناشی از افت شدید جمعیت پرندگان است. او به ما می‌گوید: «از دهه ۸۰ تا امروز، به نظر من حدود ۶۰ تا ۷۰ درصد از جمعیت پرندگان کم شده است. وقتی پرنده‌ای وجود نداشته باشد، شکار هم معنای خودش را از دست می‌دهد. خیلی‌ها می‌گویند دیگر شکار نمی‌کنیم، اما واقعیت این است که پرنده‌ای نمانده که بخواهند شکارش کنند». به گفته او ورود یک شیوه شکار جدید به نام «کِرس» در سال‌های گذشته ضربه سنگینی به جمعیت پرندگان وارد کرد و بخش بزرگی از آن‌ها را از بین برد. «در خوشبینانه‌ترین حالت، امروز شاید فقط حدود ۳۰ درصد از پرندگانی که سال‌های قبل به دامگاه‌ها می‌آمدند باقی مانده باشند بنابراین کاهش شکار بیشتر نتیجه کاهش شدید جمعیت پرندگان است، نه حاصل مدیریت مؤثر!».

او ضعف نظارت را یکی از چالش‌های جدی این حوزه می‌داند و می‌افزاید: «محیط‌بان‌های منطقه اغلب همشهری شکارچی‌ها هستند و ابزار و نیروی کافی برای مقابله ندارند و وقتی قرار باشد فقط سه محیط‌بان منطقه‌ای حدود ۵هزار و ۷۰۰ هکتار از دامگاه‌های شکار ممنوع فریدون‌کنار را کنترل کنند، اجرای کامل قانون عملاً ممکن نیست. به همین دلیل کاهش شکار متناسب با کاهش جمعیت پرندگان نبوده است».

محمدی با اشاره به شرایط معیشتی شکارچیان می‌گوید: «برای بسیاری از مردم محلی، شکار جنبه اقتصادی دارد. دامگاه‌داری کار ساده‌ای نیست؛ از ۴ صبح تا شب درگیرند و این روند ماه‌ها ادامه دارد. بسیاری از شکارچی‌ها می‌گویند اگر شغل مناسب‌تری پیدا کنند، به سراغ شکار نمی‌روند». او تأکید می‌کند سود اصلی شکار نصیب واسطه‌ها می‌شود: «بخش تجاری بیشتر به دلال‌ها و فروشنده‌های بازار پرنده می‌رسد. درآمد یک دامگاه‌دار در بهترین حالت شاید سالی ۳۰ تا ۵۰ میلیون تومان باشد، اما سود دلال‌ها می‌تواند چند برابر این رقم باشد. در واقع سود اصلی را واسطه‌ها می‌برند، نه شکارچیان محلی».

تأثیر قوانین در کنار فرهنگ‌سازی

مدیر انجمن حمایت از پرندگان مهاجر مازندران درباره فعالیت‌های این مجموعه نیز توضیح می‌دهد: «تمرکز ما از ابتدا بر فرهنگ‌سازی بوده است».

به گفته او از سال ۱۳۸۶ کلاس‌های آموزشی در مدارس – به‌ویژه برای دانش‌آموزان مقطع ابتدایی – برگزار می‌شود تا نگاه نسل جدید به طبیعت از همان سنین پایین شکل بگیرد. محمدی می‌گوید: «در سال‌های اخیر مجموعه‌ای برای نگهداری و درمان پرندگان زخمی نیز راه‌اندازی شده که در آن پرنده‌ها پس از مداوا دوباره به طبیعت بازگردانده می‌شوند. در کنار این فعالیت‌ها، کلاس‌های آموزشی برای کودکان، آموزش نحوه برخورد با حیات وحش و حتی تأمین غذا برای پرندگان نیز انجام می‌شود. تمام این اقدام‌ها با همراهی مردم محلی پیش می‌رود. تاکنون حمایت مالی مستقیمی از سوی نهادهای رسمی دریافت نشده است». او تأکید می‌کند قانون به‌تنهایی نمی‌تواند مانع شکار شود: «اگر فرهنگ‌سازی از کودکی شکل نگیرد، قانون اثر ماندگاری نخواهد داشت. بچه‌هایی که احترام به طبیعت را یاد بگیرند، در بزرگسالی کمتر به سمت شکار می‌روند». با این حال، او معتقد است مشکلات معیشتی نیروهای محیط زیست و سختی شرایط کاری آن‌ها نیز بر روند نظارت تأثیر می‌گذارد. به گفته محمدی، رسانه‌ها در تغییر نگرش عمومی نقش مهمی دارند. «در حال حاضر برنامه‌های آموزشی، فعالیت‌های فرهنگی و گفت‌وگو درباره حفاظت از حیات وحش سبب شده نگاه بخشی از جامعه تغییر کند؛ تا جایی که برخی شکارچیان قدیمی امروز در کمک به پرندگان با انجمن ما همکاری می‌کنند. بنابراین تنها با اجرای همزمان قانون، فرهنگ‌سازی و نظارت مستمر می‌توان به بهبود وضعیت امیدوار بود».

نیاز به اصلاح و بازنگری قانون

در ادامه با کوروس ربیعی، کارشناس و فعال حوزه محیط زیست در این باره به گفت‌وگو نشستیم.

ربیعی به دشواری حذف کامل شکار در استان‌های شمالی اشاره می‌کند و به ما می‌گوید: «در گذشته شکار و صید بیشتر برای تأمین پروتئین خانوار انجام می‌شد، اما امروز تحت فشار گرانی و مشکلات معیشتی، به منبع درآمد تبدیل شده و همین موضوع فشار مضاعفی بر حیات وحش وارد کرده است. در حال حاضر شکارچیان جامعه محلی به‌ویژه در اطراف آب‌بندان‌های تالابی انواع پرندگان مهاجر را شکار و به صورت پراکنده و انفرادی در حاشیه بازارهای روز به فروش می‌رسانند. حتی گونه‌هایی نظیر بوتیمار بزرگ و حواصیل‌ها نیز در این وضعیت شکار و دیده شده که به فروش می‌رسند».

ربیعی ادامه می‌دهد: «با از بین رفتن حفاظت سنتی که در گذشته با مشارکت جامعه شکارچیان محلی اطراف آب‌بندان‌ها شکل می‌گرفت، امروز بسیاری از زیستگاه‌های تالابی مازندران با ناامنی و اختلال روبه‌رو شده‌اند؛ وضعیتی که امکان فرود و زیست امن پرندگان مهاجر را محدود کرده است. در حالی که از میان بیش از ۶۵۰ آب‌بندان استان، دست‌کم ۵۰ مورد با وسعت و ساختار طبیعی مناسب ظرفیت تبدیل شدن به پناهگاه‌های امن پرندگان مهاجر را دارند، این امکان بدون ایجاد قرق و نظارت مؤثر از بین می‌رود».

او می‌افزاید: «از سوی دیگر، اعلام ممنوعیت کامل شکار زمانی که امکان نظارت و اجرای آن وجود ندارد، عملاً نتیجه معکوس دارد؛ زیرا هم اعتبار قانون را تضعیف کرده و هم شکارچیان قانونمند را محدود می‌کند، در حالی که شکار غیرقانونی ادامه پیدا می‌کند. به اعتقاد کارشناسان، مدیریت شکار به‌صورت کنترل‌شده می‌تواند راهکار مؤثرتری باشد. در این شیوه، زمان‌ها و مناطق مشخصی برای شکار تعیین می‌شود و سایر زیستگاه‌ها به‌عنوان مناطق امن تحت حفاظت قرار می‌گیرند. اجرای همزمان نظارت، مدیریت قانونی و مشارکت جامعه محلی می‌تواند فشار بر زیستگاه‌ها را کاهش داده و زمینه حفاظت پایدار از پرندگان مهاجر را فراهم کند».

بدون همراهی نتیجه نمی‌گیریم

در نهایت، پس از پیگیری‌های فراوان، با معاون اداره کل حفاظت محیط زیست مازندران درباره وضعیت صید و شکار پرندگان گفت‌وگو کردیم.

روح‌الله اسماعیلی معتقد است: «تعطیلی بازار رسمی فروش پرندگان مهاجر - که از سال ۱۴۰۲ و پس از یک فرایند طولانی با همراهی نهادهای قضایی و اجرایی اجرا شد - نقش قابل توجهی در کاهش صید و شکار غیرمجاز داشته، هرچند به معنای حذف کامل تخلفات نیست». به گفته او، حذف بازار سبب کاهش تقاضا و امکان کنترل بهتر شرایط شده است، اما تغییرات جمعیتی پرندگان را نمی‌توان صرفاً به شکار نسبت داد؛ عواملی مانند کاهش بارندگی، گرم‌تر شدن هوا و عدم آب‌گیری تالاب‌ها نیز در این روند مؤثرند.

اسماعیلی تأکید می‌کند: «رویکرد سازمان برخورد صفر و صدی با معیشت مردم نیست و مقابله با شیوه‌های غیرمجاز، در کنار مدیریت و نظارت مستمر با مشارکت همیاران محیط زیست در دستور کار قرار دارد».

او در عین حال می‌گوید: «اجرای هر برنامه حفاظتی، بدون همراهی جامعه محلی امکان‌پذیر نیست؛ همراهی‌ای که هنوز به‌طور کامل شکل نگرفته است. به اعتقاد معاون محیط زیست مازندران، بخشی از جامعه محلی تمایلی به بازگشت به شیوه‌های سنتی و محدود صید ندارد و کنار گذاشتن روش‌های غیرمجاز نیازمند اقناع و فرهنگ‌سازی است. به همین دلیل، در شرایط فعلی هیچ مجوزی برای صید صادر نمی‌شود. او راهکار پایدار را حرکت به سمت معیشت‌های جایگزین مانند پرنده‌نگری و طبیعت‌گردی و همچنین ارتقای سطح فرهنگی و اقتصادی جوامع محلی می‌داند؛ زیرا بدون مشارکت و همراهی مردم، حذف کامل صید غیرمجاز و حفاظت مؤثر از پرندگان مهاجر دست‌یافتنی نخواهد بود».

نسل جدید و لذت تماشای پرندگان

آنچه از روایت فعالان محیط زیست برمی‌آید، این است که سرنوشت پرندگان مهاجر نه به یک عامل، بلکه به مجموعه‌ای از تصمیم‌ها، کاستی‌ها و تغییرات اجتماعی و اقلیمی گره خورده است.

اگرچه تعطیلی بازار رسمی فروش پرندگان گامی مؤثر در کاهش تقاضا بوده، اما به‌تنهایی نتوانسته چرخه شکار را متوقف کند. تجربه‌هایی مانند تغییر مسیر شکارچیان قدیمی، آموزش کودکان، مشارکت مردم محلی و حرکت به سمت معیشت‌های جایگزین مانند پرنده‌نگری نشان می‌دهد هنوز امید به تغییر وجود دارد. پاسخ به این پرسش که «آیا نسل جدید پرندگان را خواهد دید؟» بیش از هر چیز به این بستگی دارد که قانون، فرهنگ، معیشت و مشارکت اجتماعی تا چه اندازه بتوانند در کنار هم قرار گیرند.

جدول ۹۴۰۰

طراح: محمدرضا علی‌زاده zadehalireza@gmail.com

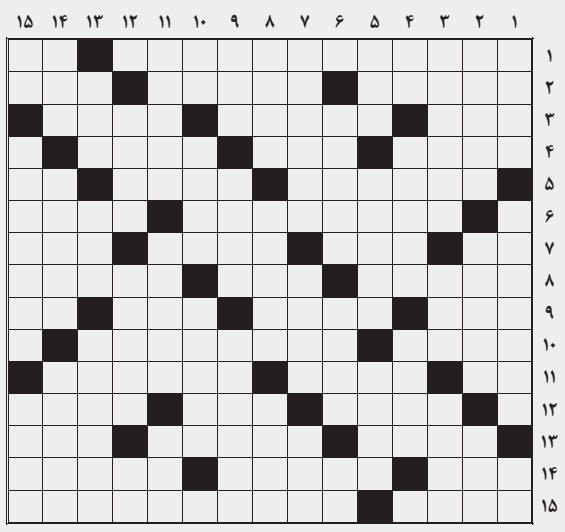

افقی

۱. کتابی از ربکا باکستون - سوره چهارتایی ۲. بازیکنان برادر سابق سال‌های پرسپولیس و استقلال - تمایل داشتن - روشی برای طبخ برنج ۳. جوانمرد - بافندگی - نبین چه ریزه ۴. ساکن - پول خرد مهاراجه - آشفته ۵. آواز خروس - محل شهادت - من+شما ۶. تحلیلگر تیم حریف پیش از مسابقه ورزشی - پشته و بلندی ۷. گریختن - سه تای انگلیسی - آرامگاه - مقابل زود ۸. مکانی در جنوب شهر نجران عربستان - سارق - پیرو حضرت موسی(ع) ۹. پیوند - سوخت موشک - لیست غذای رستوران - نفوذ اینترنتی ۱۰. ترانه - برطرف کردن مانع کار ۱۱. کلام معتبر - پرده‌در - کالاها یا خدماتی که وارد کشور شود ۱۲. سرودخوانی - بلندی درجه - «قماش» درهم ۱۳. کلمه احترام‌آمیز اول اسم آقایان - جرم متحرک آسمانی - ثروت ۱۴. هدر رفتن - شهر زیره - جمع مکسر مجرا ۱۵. از روش‌های چاپ - آخرین مهلت مصرف کالا

عمودی

۱. ضروری - کثرت - حرف فاصله ۲. شایستگی - ویژه - سبک‌سر ۳. جدیدترین خودرو وطنی - دل را خطاب کرده - نفس کشیدن ۴. مرغ انگلیسی - تن‌پوشی زنانه - نامی دخترانه ۵. ضعیف - داخل‌شده - ساز ضربی مدور ۶. معروف - مهار - برهنه ۷. وحدانیت - ستون خیمه - آسمان ۸. مهلت - نوای زیر لب - مقیاس سنجش طلا ۹. رسوب ته‌جوی - درخت بومی مناطق گرمسیری - از شاخه‌های نیروی زمینی ارتش رژیم اشغالگر قدس ۱۰. بله ایتالیایی - خاورزمین - رایزن ۱۱. بچه بمب - این پول در سفر کویت به کارتان می‌آید - مرغ سعادت ۱۲. از ماشین‌آلات راه‌سازی - آشکارا - از ما بهتران ۱۳. از پاپوش‌ها - آغاز - روبند زنان ترک ۱۴. آدم‌کشی - سفره - خود را به بیماری زدن ۱۵. قوم اروپایی - فیلمی محصول ۱۹۹۹ از برادران چایکوفسکی - مقابل اسید

حل جدول شماره قبل

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	ا	ی	ش	■	گ	ل	ب	ا	ل	■	ح	م	ا	س	ه
۲	ل	ا	ی	ک	■	ب	ا	ر	ا	ن	■	و	س	ن	ی
۳	ن	■	خ	ر	د	ا	د	■	خ	ی	ا	ن	ت	■	چ
۴	گ	س	■	ب	ا	س	ی	ل	■	ا	ب	س	ا	ل	■
۵	و	ر	س	ا	ی	■	ه	ا	ب	ی	ل	■	ن	ا	ت
۶	■	م	ا	س	ر	و	■	م	ا	ش	ی	ن	■	ل	ب
۷	ن	ا	ل	■	ه	ی	ج	ا	ن	■	س	پ	ا	ه	ی
۸	گ	ی	ت	ا	■	س	و	■	ک	ش	■	ر	س	و	ا
۹	ا	ه	و	ر	ا	■	ر	ا	ه	و	ر	■	ک	ل	ن
۱۰	ر	د	■	ا	ی	ر	ا	د	■	ت	ا	ل	ی	ا	■
۱۱	ه	ا	گ	■	ر	و	ب	ر	و	■	م	س	ت	د	ل
۱۲	■	ر	و	د	ا	ن	■	س	ا	م	ب	ا	■	ن	و
۱۳	ع	■	د	و	ن	ا	ت	■	گ	ن	د	ن	ا	■	ب
۱۴	د	م	ا	ر	■	س	م	ی	ر	ا	■	ی	و	ز	ی
۱۵	م	غ	ل	و	ب	■	ر	و	ا	ن	ه	■	س	ن	ا